

האם המשטרה אינה כפופה לחוק?

שלחו להדפסה

האם ראוי שהמשטרה תפעיל סוכן מדיח נגד אדם נורמטיבי, שאיננו עוסק בייבוא סמים? במקום למנוע עבירות, יוצרים עבירות ויוצרים עבריינים. הרהורים על תיק ערעור פלילי 6049/12

בוועז סג'ר

פסק הדין שניתן ב-15 בנובמבר בבית המשפט העליון בערעור פלילי 6049/12 ופסק הדין שניתן לפני כן בבית המשפט המחוזי משרטטים את התמונה התמוהה הבאה: אדם הואשם והורשע בניסיון לייבוא סם מדרום אמריקה לאירופה ונגזרו עליו שנתיים מאסר. "הנאשם כבן 33, נשוי, ללא עבר פלילי, שירת שירות צבאי מלא בצה"ל. משרת במילואים, ותפקד באופן נורמטיבי". מה יכול להביא אדם כזה לעבור עבירה שכזו? "הנאשם נימק את הסתבכותו במצוקה כלכלית אליה נקלע, במהלכה הכיר את הסוכן אשר לדבריו שידל אותו לבצע את העסקה". עד כאן לכאורה מקרה רגיל.

ואין פוצה פה ומצפץ. ארכיון צילום: יובל מן

לחצו כאן להגדיל הטקסט

ניתן אומנם לתהות האם ראוי שהמשטרה תפעיל סוכן מדיח נגד אדם נורמטיבי, שאיננו עוסק בייבוא סמים. במקום למנוע עבירות, יוצרים עבירות ויוצרים עבריינים. במקרה מיוחד זה, העובדות חריגות עד שגם בתי המשפט מתקוממים נגד פעולתה של המשטרה: "הסוכן הופעל על-ידי קצין סוכנים, שהיה מודע בשלב מאוד מוקדם לעובדה שהסוכן מופעל נגד בעלה החדש של גרושתו. הממונים על קצין הסוכנים ידעו זאת מלכתחילה ואישרו את המשך הפעילות". קצין הסוכנים אף נסע לברזיל עם הסוכן כשליח הציבור בכספי המסים שלנו.

עוד בערוץ הדעות של ynet:

למה אתם מצביעים למי שפוגע בכס? / שחר כהן

מי שפוגע בנשים הוא אויבי / סמי מיכאל

עוד כישלון

אדוני השוטר, אינני אשם / אבי שושן

יום חופש לטסט ולסידורים נגמר אצל אבי שושן בדו"ח ובשלילת רישיון בגלל "עקיפת טרקטור על פס לבן". הוא לא ויתר, יצא זכאי במשפט ויש לו כמה דברים לומר למשטרת ישראל

[לכתבה המלאה](#)

כל סיפור ניתן לספר בצורות שונות. אל מול הסיפור הרגיל של פסק הדין, המתחיל בנאשם שיש ראיות לכך שעבר עבירה ושכדרך אגב מתברר שקיים קשר בינו לבין הקצין המפעיל נגדו סוכן, ניתן לספר סיפור שונה לחלוטין, שמתחיל דווקא באיבתו של קצין הסוכנים לגרושתו ולבעלה החדש, ממשיך בכך שהוא מפעיל נגדו סוכן מדיח ואף מצטרף לסוכן ללא לאות לנסיעה לברזיל, ומסתיים בזה שהבעל החדש מורשע ונידון לשנתיים מאסר. סיפור אפשרי שלישי הוא שהפעלת הסוכן החלה לפני שנודע לקצין המפעיל מיהו החשוד, אך הדבר נודע לו כבר בתחילת הדרך.

בית-המשפט קבע כי "אין זה המקום להכריע במחלוקת האם קצין הסוכנים ידע על זהות הנאשם כבעלה של גרושתו עובר להפעלה הממשית של הסוכן כנגד הנאשם, או מיד עם תחילת פעילותו של הסוכן, שכן, כך או אחרת, אין חולק על כך שקצין הסוכנים ידע נגד מי מופעל הסוכן מראשית התהליך". לכל שלושת הסיפורים תימוכין אפשריים בפסק-הדין. לא בכדי קבע בית המשפט: "מצב דברים זה אינו מתקבל על הדעת, והוא מציב סימן שאלה קשה ונוקב באשר לדרכי פעילותה והתנהלותה של המשטרה. התנהלות חמורה, לקויה, מעוררת חששות ויש בה להוביל לפגיעה באמון הציבור במשטרה".

אך מדוע בכל זאת הורשע הנאשם ונשלח למאסר? בית-המשפט המחוזי קבע כי "החובה להילחם בכל הקשור בעבירות סמים, ובוודאי סמים מסוג זה, היא בלתי מתפשרת". בית-המשפט העליון הצטרף לביקורת על המשטרה: "מעורבות כה עמוקה ואקטיבית של קצין המפעיל סוכן בפעילות משטרתית - למשל, נסיעתו יחד עם הסוכן לדרום אמריקה - המכוונת נגד אדם לגביו יש לו עניין אישי מובהק יוצרת פגיעה משולשת. היא פוגעת במשטרה, פוגעת בחקירה, ואף לא תהיה זו גוזמא לומר כי היא פוגעת בשלטון החוק". אך גם בית-המשפט העליון מאשר את המאסר. היש סיכוי סביר שהמסר ייקלט ללא התנערות מוחלטת של בית המשפט מפעולותיה החמורות של המשטרה, תוך זיכיו של הנאשם?

נגד גישה זו של בית-המשפט אסיים בדבריו המאלפים של השופט המנוח חיים כהן בפסק הדין של אבו-מדיג'ם: "אודה כי למקרא ולמשמע הערעור הנוכחי התחלתי לראשונה לפקפק במקצת, שמה הגיע הזמן והמלחמה בפשעי הפושעים צריכה להידחות מפני המלחמה בפשעי שוטרים. שאלתי את עצמי אם על-ידי השימוש השיפוטי אשר אנו השופטים עושים בראיות - ולו גם כשרות מבחינת דיני הראיות - שהושגו על-ידי חוקרים-פושעים, אין אנו עושים עצמנו שותפים לאחר המעשה לפשעיהם: סוף סוף אין החקירה המשטרית כולה אלא הליך הכנה למשפט, ויש בפשעי החקירה כדי להטיל צל כבד על הליכי המשפט הבאים בעקבותיה. אילו ראיתי שהועלנו בתקנתנו, ולו רק במקצת מן המקצת, והחוקרים הפושעים באו על עונשם הראוי להם, ומקרי ההתעללות בעצורים הולכים ומתמעטים - כי אז החרשתי; אבל הרושם העגום הוא שהמקרים הולכים ורבים, וחומרתם הולכת ומחריפה. השוטרים מצפצפים על הביקורת הנמתחת עליהם מפי השופטים ואינם מקיימים הוראותיהם, ואין פוצה פה ומצפצף".

פרופ' בועז סנג'רו הוא ראש החטיבה למשפט פלילי ולקרימינולוגיה במרכז האקדמי למשפט ולעסקים ברמת גן.

גולשים מוזמנים להציע טורים במייל הבא: opinions@y-i.co.il

[חדשות ב-SMS](#) - עדכונים מחדר החדשות של ynet ישירות לסלולרי שלכם.

תגיות: [סוכן סמוי](#) | [משטרה](#)
[חזרה](#)